

Drie-eenheid, een dwaalleer?

Willem Pluym
december 2012

- Het Bijbelse begrip God
- Wat is de leer van de drie-eenheid
- De leer van de drie-eenheid getoetst
- Misverstanden
- Geschiedenis van de leer van de drie-eenheid
(Bijbelteksten uit NBG-vertaling 1951)

Het begrip God in het Oude Testament (1)

Het Oude Testament is in het Hebreeuws geschreven. Het kent verschillende begrippen voor God

JHWH

Dit is de eigennaam van de allerhoogste, de eeuwige (Hij die buiten de tijd staat), de “Ik ben”, de schepper van hemel en aarde, Hij die woont in een ontoegankelijk licht, God de Vader, de Vader van Jezus de Messias en de Vader van de mensen die wederom geboren zijn. De uitspraak van deze naam is onbekend. Sommigen zeggen Jehova en andere Jahweh. Voor Joden is deze naam te heilig om uit te spreken. In het Oude Testament komt het woord JHWH meer dan 5000 keer voor.

Elohim

Dit is de aanduiding van het algemene begrip (ambt van) God. Het heeft bijna altijd betrekking op: JHWH, allen die namens Hem optreden of namens Hem taken uitvoeren. Dit zijn in de eerste plaats geestelijke wezens zoals engelen, maar ook mensen. In de Bijbel worden de volgende wezens met elohim aangeduid:

- YHWH is een elohim (Psalm 95:3)
- Engelen zijn elohim (Psalm 8:4-5, Richteren 13:21,22)
- Cherubim zijn elohim (Ezechiël 28:14)
- Zonen van God zijn elohim; Gen. 6:2, 4; Job 1:6, 2:1, 38:7; Psalm 29:1, Psalm 82:1,6 en 89:5–8.
- Jezus Christus als de Zoon van God is dus een elohim
- Mozes (Exodus 4:15,16)

Ook heidense goden worden aan geduid met elohim (Deut. 6:14)

Het begrip God in het Oude Testament (2)

Adonai

Dit is de meest respectabele aanspreektitel in het Oude Testament. De betekenis van Adonai is Heer.

Deze aanspreektitel wordt in het Oude Testament gebruikt voor de volgende wezens:

- JHWH wordt in het oude testament regelmatig aangesproken met Adonai. Voor het eerst gebruikt door Abraham. Bij Ezechiël, maar ook op andere plaatsen, wordt deze aanspreektitel vele malen gebruikt in de vorm van “de Heer JHWH”
- Abraham wordt door Sara met adonai aangesproken (Genesis 18:12 en 24:36)
- Hemelse wezens worden met Adonai aangeduid:
 - De hemelse bevelhebber van het leger van JHWH (Jozua 5:14)
 - Engelen die een boodschap van JHWH brengen aan Daniel en Zacharias (Daniel 10:16 en 12:8, Zacharias 4:4 en 6:4)
- De Messias. In Psalm 110:1: “*JHWH zegt tegen mijn Adonai zet u aan mijn rechterhand*”. Uit het Nieuwe Testament weten wij dat David hier profeteert over de Messias Jezus. David noemt dus de Messias “mijn Adonai”. Petrus zegt in Handelingen 2:36 dat De Eeuwige God Jezus heeft aangesteld als messias en Heer (Adonai).

Het begrip God in het Nieuwe Testament

Het Nieuwe Testament is het Grieks geschreven. Het kent verschillende begrippen voor God

Curios

Dit is het Griekse woord voor: “heer van aanzien of heer met ondergeschikten”.

Dit woord wordt gebruikt voor:

- JHWH
- Jezus de Messias
- Algemene aanspreektitel van een heer

Uit de tekst kan altijd worden opgemaakt wie wordt bedoeld.

Theos

Dit is het Griekse woord voor God. Hier wordt altijd JHWH mee bedoeld. Uit de tekst is dit altijd duidelijk. Er is één uitzondering: Johannes 20:27 *“Thomas antwoordde en zeide tot Hem: Mijn Here en mijn God!”* Thomas verklaart hiermee dat Jezus de Messias is, een elohim, een geestelijk wezen.

Theoi

Dit is het Griekse woord voor goden. Er zijn twee betekenissen:

- Afgoden (Handelingen 7:10 en 14:11)
- Elohim (Johannes 10:34 en 35, 1 Korintiërs 8:5)

Het begrip God in de NBG-vertaling

Oude Testament:

Hebreeuws

- JHWH
- Adonai JHWH
- JHWH Elohim
- Adonai
- Elohim

Nederlands

- HERE
- Here HERE
- HERE God
- Here
- God

Nieuwe Testament

Grieks

- Curios
- Theos
- Theoi

Nederlands

- Heer, Here, heer
- God
- goden

Conclusies

1. Door de vertaling van het begrip God als: Here, HERE en God is de oorspronkelijke betekenis van het Hebreeuwse begrip voor de gewone Bijbellezer teniet gedaan
2. Door het gebruik van het ene begrip Here voor Jezus en voor de eeuwige God kan er gemakkelijk verwarring ontstaan. Zeker als beide begrippen met een hoofdletter worden geschreven (het Grieks kent geen hoofdletters). Dit leidt gemakkelijk tot de misvatting dat Jezus en God de Vader dezelfde zijn

Wat is de leer van de drie-eenheid?

De leer van de drie-eenheid

Er is één God

Deze God is op te delen in drie onderdelen, drie verschijningsvormen, maar toch één wezen:

- God de Vader
- God de Zoon
- God de Heilige Geest

Zij zijn alle drie volkomen goddelijk en zij vormen een onverbreekelijke eenheid.

Kenmerken van deze drie verschijningsvormen zijn:

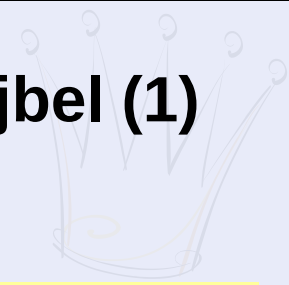
1. Er is geen hiërarchie; de Vader staat niet boven de Zoon of de Heilige Geest
2. Zij bestaan alle drie eeuwig in die zin dat zij geen begin of eind hebben, zij zijn dus niet geschapen
3. Zij zijn alle drie almachtig, alwetend

Vraag

Is de leer van de drie-eenheid gebaseerd op de Bijbel of heeft zij een ander fundament?

Let wel: het gaat hier om de basis van het geloof.

Wij toetsen de leer van de drie-eenheid aan de Bijbel (1)

Vraag 1: Is Jezus hiërarchisch gelijk aan God de Vader?

1 Timoteüs 2:5

“Want er is één God en ook één middelaar tussen God en mensen, de mens Christus Jezus.”

Handelingen 3:26

“God heeft in de eerste plaats voor u zijn Knecht doen opstaan.”

1 Korintiërs 11:3

“Ik wil echter, dat gij dit weet: het hoofd van iedere man is Christus, het hoofd der vrouw is de man, en het hoofd van Christus is God.”

Johannes 14:6

“Jezus zeide tot hem: Ik ben de weg en de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij.”

Romeinen 8:26

“Christus Jezus is de gestorvene, wat meer is, de opgewekte, die ter rechterhand Gods is, die ook voor ons pleit.”

Johannes 20:17

“Ik vaar op naar mijn Vader en uw Vader, naar mijn God en uw God.”

Wij toetsen de leer van de drie-eenheid aan de Bijbel (2)

Vraag 1: Is Jezus hiërarchisch gelijk aan God de Vader?

1 Korintiërs 15:23

“Wanneer alles Hem onderworpen is, zal ook de Zoon zelf Zich aan Hem (JHWH) onderwerpen.”

Kolossenzen 1:15

“Hij is het beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene der ganse schepping,”

Kolossenzen 3:1

“Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan de rechterhand Gods.”

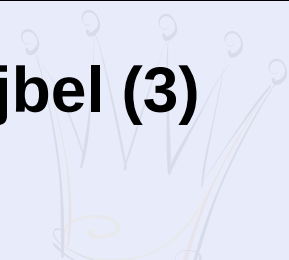
Hebreeën 1:3

“Deze (Jezus), de afstraling zijner heerlijkheid en de afdruk van zijn wezenheeftZich gezet aan de rechterhand van de majesteit in den hoge, zó veel machtiger geworden dan de engelen, als Hij uitnemender naam boven hen als erfdeel ontvangen heeft.”

Hebreeën 3:1

“Daarom, heilige broeders, deelgenoten der hemelse roeping, richt uw oog op de apostel en hogepriester onze belijdenis, Jezus.”

Wij toetsen de leer van de drie-eenheid aan de Bijbel (3)

Antwoord vraag 1: Nee, Jezus is hiërarchisch ondergeschikt aan God de vader

God de Vader is altijd de allerhoogste

Alles is gericht op het dienen van God de Vader. Het gaat nooit in de eerste plaats om Jezus, maar altijd om God de Vader.

Jezus:

- Is de enig /eerst geboren Zoon van God de Vader, een Elohim voor dat Hij naar de aarde kwam.
- Op aarde was Hij een mens, vol van de heilige Geest.
- Deze mens Jezus heeft de zelfde God (JHWH) als alle mensen.
- Een Knecht van God, de eerste van vele broeders.
- Door God opgewekt uit de doden, door God tot Messias en Heer gemaakt en boven de engelen gesteld.
- De hogepriester die zorgt dat mensen toegang tot God de Vader hebben.
- Degene die pleit bij de Vader voor ons.
- Gezeten aan de rechterhand van God. Dit drukt uit dat hij de belangrijkste is na God de Vader.

Paulus beschrijft de hiërarchie:

1) God de Vader 2) Jezus de Christus 3) Mannen 4) Vrouwen.

Conclusie

- Deze teksten spreken van een duidelijke hiërarchie. God de Vader is daarbij de allerhoogste. De Zoon is dus altijd ondergeschikt aan God de Vader.
- De Zoon overbrugt de kloof tussen de mens en God de Vader.
- De leer van de drie-eenheid heeft geen Bijbels fundament.

Wij toetsen de leer van de drie-eenheid aan de Bijbel (4)

Vraag 2: Is de Zoon is uit zich zelf almachtig, alwetend?

Matteüs 28:18

*“En Jezus trad naderbij en sprak tot hen, zeggende: Mij is **gegeven** alle macht in de hemel en op [de] aarde.”*

Matteüs 24:36

“Doch van die dag en van die ure weet niemand, ook de engelen der hemelen niet, ook de Zoon niet, maar de Vader alleen.”

Johannes 5:19

“Jezus dan antwoordde en zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, de Zoon kan niets doen van Zichzelf, of Hij moet het de Vader zien doen.”

Johannes 12:49-50

“Want Ik heb niet uit Mijzelf gesproken, maar de Vader, die Mij heeft gezonden, heeft zelf Mij een gebod gegeven, wat Ik zeggen en spreken moet. En Ik weet, dat zijn gebod eeuwig leven is. Wat Ik dan spreek, spreek Ik zó, als de Vader Mij gezegd heeft.”

Matteüs 20:23

“Mijn beker zult gij wel drinken, maar het zitten aan mijn rechterzijde en linkerzijde staat niet aan Mij te geven, maar Het is voor hen, voor wie het bereid is door mijn Vader.”

Handelingen 13: 20 (Romeinen 6:4, 1 Thessalonisenzen 1:10, Hebreen 13:20)

“Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt.”

Wij toetsen de leer van de drie-eenheid aan de Bijbel (5)

Antwoord vraag 2: Nee, de Zoon is uit zich zelf niet almachtig, alwetend!

Jezus kan uit zichzelf niets:

- Jezus doet wat hij God de Vader ziet doen.
- Krijgt macht van God de Vader.
- God de vader zegt wat hij spreken moet.
- God de Vader wekt Jezus op uit de dood.

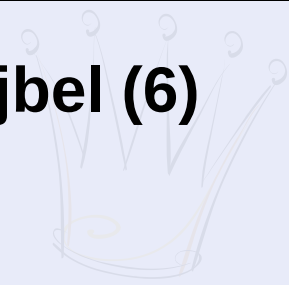
Jezus weet bepaalde dingen niet:

- Wie naast Hem mag zitten in zijn Koninkrijk.
- Wanneer de grote dag des HEREN is.

Conclusie

- Jezus is uit zichzelf niet almachtig en alwetend. Ook in deze dingen is Jezus volkomen ondergeschikt aan de God de Vader.
- De leer van de drie-eenheid heeft geen Bijbels fundament.

Wij toetsen de leer van de drie-eenheid aan de Bijbel (6)

Vraag 3: Is Jezus eeuwig in de zin van zonder begin en einde?

Genesis 1:1-2 en Johannes 8:12

“En God zeide: Er zij licht; en er was licht.”

“Wederom dan sprak Jezus tot hen en zeide: Ik ben het licht der wereld.”

Psalm 2:7

“Ik wil gewagen van het besluit des HEREN: Hij sprak tot mij: Mijn zoon zijt gij; Ik heb u heden verwekt.”

Psalm 89:26-28

“Hij zal tot Mij zeggen: Gij zijt mijn Vader, mijn God en de rots van mijn heil. Ja, Ik zal hem tot een eerstgeborene stellen, tot de hoogste van de koningen der aarde.”

Spreuken 8:25-36

“De HERE heeft mij tot aanzijn geroepen als het begin van zijn wegen, vóór zijn werken van ouds af. Van eeuwigheid aan ben ik geformeerd, van den beginne, eer de aarde bestond. Toen er nog geen oceaan was, ben ik geboren, toen er nog geen bronnen waren, rijk aan water. Eer de bergen omlaag gezonken waren, vóór de heuvelen ben ik geboren; toen was ik een troetelkind bij Hem, ik was een en al verrukking dag aan dag.....”

Wij toetsen de leer van de drie-eenheid aan de Bijbel (7)

Romeinen 8:29

“Want die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld zijns Zoons, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broederen.”

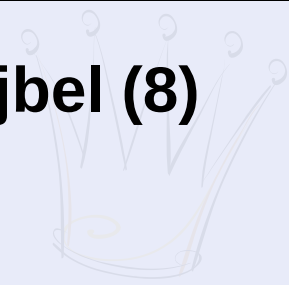
1 Timoteüs 6:15 en 16

“de Here der Heren, die alleen onsterfelijkheid heeft en een ontoegankelijk licht bewoont, die geen der mensen gezien heeft of zien kan. Hem zij eer en eeuwige kracht! Amen.”

Openbaring 3:26

“En schrijf aan de engel van de gemeente in Laodicea: Deze dingen zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige getuige, het begin van de schepping Gods.”

Wij toetsen de leer van de drie-eenheid aan de Bijbel (8)

Antwoord vraag 3: Nee, Jezus is geschapen!

Jezus is geschapen / verwekt door God

- De eerste scheppingsdaad van God (JHWH) is het scheppen van Jezus.
- Jezus is geformeerd eer de aarde bestond.
- In het Nieuwe Testament staat 38 keer dat Jezus de Zoon van God is.
- Jezus zegt consequent dat Hij een mens is en nergens dat Hij God is.

Conclusie:

- Jezus is niet eeuwig in die zin dat hij geen begin heeft. Jezus is verwekt / geboren en heeft niet eeuwig bestaan.
- De leer van de drie-eenheid heeft geen Bijbels fundament.

Opmerking 1

Eeuwig betekent in het Hebreeuws een lange ongedefinieerde tijd.

Eeuwig in het Grieks (en zo gebruiken wij het doorgaans) betekent zonder begin en zonder einde.

De leer van de drie-eenheid hanteert het Griekse begrip. De tekst in spreuken 8:25 "*Van eeuwigheid aan ben ik geformeerd*" betekent in Hebreeuwse context "Heel lang geleden etc. "

Consequenties van de leer van de drie-eenheid

Bidden tot Jezus

Volgens de drie-eenheid is Jezus God en gelijk aan JHWH. Je kunt dus volgens deze leer tot Jezus bidden. Veel christenen doen dat. Echter:

- Tot een andere God bidden dan JHWH wordt in het Oude Testament beschouwd als afgodendienst. Immers alleen JHWH is God en alleen tot Hem mag gebeden worden (Exodus 20:3)
- In het Nieuwe Testament bidt niemand tot Jezus
- Er zijn in het Nieuwe Testament de Bijbel drie voorbeelden dat mensen tot Jezus spreken nadat hij is opgevaren ten hemel: Stefanus bij zijn steniging (Handelingen 7:59), Paulus bij zijn bekering (Handelingen) en Ananias die met Paulus moet bidden (Handelingen). Het gaat hier echter steeds om visioenen waarin Jezus verschijnt.

Bidden tot de heilige Geest

Ik de Bijbel wordt niet gebeden tot de Heilige Geest.

Vooraf bij pinkstergemeenten is het steeds meer gebruikelijk om de Heilige Geest uit te nodigen. In de Bijbel wordt de Heilige Geest opgevat als de werkzame kracht (Shekinah) en de tegenwoordigheid van JHWH. JHWH is geest. In diverse teksten in het Oude Testament worden JHWH en de Heilige Geest als synoniemen gebruikt (Ezechiël).

In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest

Het verrichten van handelingen “In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest” is in veel kerken een veel voorkomend formule. Deze formule komt alleen voor in Matteüs 28:19. Het heeft de geur van het concilie van Nicea (325 n. Chr.) om zich heen waar de leer van de drie-eenheid werd vastgelegd. Het lijkt er ernstig op dat de tekst toegevoegd is om de leer van de kerkelijke praktijk te rechtvaardigen. Deze verdenking spreekt te meer daar de grote drie handschriften van het Nieuwe Testament (de *Alexandrinus*, *Sinaiticus* en *Vaticanus*) inderdaad dateren uit de tijd van dit concilie. Oudere citaten van Matteüs 28:19, zijn afkomstig van Eusebius van Caesarea (260-339), van wie bekend is dat hem één van de oudste handschriften van het Matteüs-evangelie ter beschikking stond. Volgens deze citaten stond dit oorspronkelijk in Matteüs 28:19: *“Gaaf dan henen, discipelt alle volken in mijn naam en leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb.”*

Conclusies

1. **De leer van de drie-eenheid is een on-Bijbelse leer en moet daarom worden verworpen.**
2. **De leer van de drie-eenheid leidt tot praktijken die niet in de Bijbel voorkomen.**
3. **De leer van de drie-eenheid leidt tot verwarring en godslastering**
Voorbeeld: Er wordt door Christenen die de leer van de drie-eenheid belijden gezegd: “God daalde af naar de aarde, God hing aan het kruis.” De allerhoogste, hing die aan het kruis? Dat kan niet want die woont in een ontoegankelijk licht (1 Timoteüs 6:16). Dat is zelfs godslastering.
4. **De leer van de drie-eenheid is in strijd met de basis van het Oude- en Nieuwe Testament het Shema Israel (Hoor Israel)** (Deuteronomium 6:4-9 en Matteüs 22:37).
De eerste regels van het Shema luiden:
Hoor Israël, Adonai, onze God, JHWH is Eén. of: Hoor Israel, Adonai is onze God, JHWH alleen.
En gij zult Adonai uw God liefhebben met geheel uw hart en geheel uw ziel en geheel uw vermogen.
5. **De leer van de drie-eenheid leidt onterecht tot een onoverbrugbare kloof tussen Jodendom en Christendom**
Dit terwijl Paulus schrijft dat de heidenen die tot geloof komen, worden ingeplant in de edele olijf dat is Israel (Romeinen 11:24)

Verkeerde uitleg van Bijbelteksten (1)

Er zijn een paar teksten in de Bijbel die voorstanders van de drie-eenheid onterecht aanhalen om deze leer een Bijbels fundament te geven.

Genesis 1:26

“En God zeide: Laat ons mensen maken..... “

Het woord “ons” is geen bevestiging van de leer van de drie-eenheid, immers het eerste wat God deed was het scheppen van Jezus. “Ons” heeft betrekking op de bijeenkomst van elohim (Zie bijvoorbeeld Genesis 3:22, Job 1:5 en Psalm 98:8).

Jesaja 9:5

“Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op zijn schouder en men noemt hem Wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst.”

Dit zijn inderdaad de titels die Jezus van de Christenen heeft gekregen. Dat Jezus de titels van de Vader draagt wil niet zeggen dat Hij daarom ook God de Vader is. Deze tekst kan daarom niet beschouwd worden als een bewijs van de drie-eenheid. Wel kan deze tekst worden opgevat in de geest van: Jezus is de afdruk van Gods wezen.

Sommige Joodse Bijbeluitleggers wijzen er op dat het hier gaat om een profetie over koning Hiskia die toen geboren was. “Sterke God” moet dan opgevat worden als een persoon vol van de kracht van God en “eeuwige Vader” als vader voor het volk voor een zeer lange tijd.

Johannes 18: 4 en 5

“Jezus kwam naar voren en zeide tot hen: Wie zoekt gij? Zij antwoordden Hem: Jezus de Nazoreeër. Hij zeide tot hen: Ik ben het.”

Sommigen zeggen dat hier staat dat Jezus zich “Ik ben” noemt, de naam van de Eeuwige God. Dit staat echter niet in deze tekst. Nergens anders in de Bijbel noemt Jezus zich zo. Ook elders komt letterlijk deze tekst voor: In Handelingen 10:21 zegt Petrus aan de knechten van Cornelius die hem zoeken ook: “ik ben het”. Deze teksten betekenen gewoon wat er staat. Het is erg onlogisch om de tekst van Johannes 18: 4 en 5 anders op te vatten dan de tekst van Handelingen 10:21.

Verkeerde uitleg van Bijbelteksten (2)

Johannes 1:1

"In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God."

Hier heeft de vertaler de bril opgehad van de leer van de drie-eenheid. Er staat letterlijk niet het Woord was God - met Woord wordt dan Jezus bedoelt - maar *"God was het woord"*. Een betere vertaling is:

"In het begin was het woord en het woord representeerde God en het woord ging van God uit."

Hoewel de grondtekst Grieks is, gaat het hier om een typisch Hebreeuws taalgebruik:

- Taal van het oude testament is vaak heel poëtisch en dat zien wij hier terug
- Taal is heel associatief. Het verwijst naar bekende begrippen en situaties, zoals:
 - Het scheppende woord van God in Genesis 1
 - De Thora als het woord van God
 - Jezus als de vleesgeworden Thora. Immers Jezus heeft de Thora perfect uitgevoerd (volbracht).

De gebruikelijke uitleg van deze tekst dat Jezus hier aan de Eeuwige God gelijk wordt gemaakt is ook niet in overeenstemming met andere teksten uit het evangelie van Johannes. In Johannes 14:28 en Johannes 20:17 zegt Jezus dat Hij dezelfde God heeft als zijn discipelen.

Kolossenzen 1:15

"Hij is het beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene der ganse schepping"

Hier staat niet dat Jezus God is maar dat hij een afbeelding is van de Eeuwige. Hij is naar Zijn beeld gemaakt, zoals wij allen. Maar door de zonde hebben wij deze perfecte gelijkenis verloren.

Verkeerde uitleg van Bijbelteksten (3)

.Kolossenzen 2:18

“....want in Hem (Jezus) woont al de volheid der godheid lichamelijk”

De volheid van God woont in Jezus omdat hij vol was van de Heilige Geest. In de volgende tekst. (Kol 2:10) staat dat wij die zelfde volheid ook hebben ontvangen. Deze tekst moet dus niet worden opgevat als onderbouwing van de leer van de drie-eenheid.

2 Tessalonicenzen 2:16

“En Hij, onze Here Jezus Christus, en God, onze Vader.”

Sommigen beweren dat God hier slaat op Jezus. Maar dat is in tegenstrijd met alle schrijven van Paulus. God heeft betrekking op Vader.

Titus 1:1-4

*“God, die niet liegt, vóór eeuwige tijden beloofd heeft, terwijl Hij te zijner tijd zijn woord heeft openbaar gemaakt in de verkondiging, **die mij is toevertrouwd in opdracht van God, onze Heiland**”*

Voorstanders van de leer van de drie-eenheid lezen in deze tekst dat Jezus onze God is. Echter dat staat er niet. De hoofdzin is: **God heeft ons de Heiland beloofd**. Terwijl de bijzin: **die mij is toevertrouwd in opdracht van God** betrekking heeft op de verkondiging van het woord

1 Johannes 5:7-8

“Want drie zijn er, die getuigen [in de hemel: de Vader, het Woord, en de heilige Geest; en deze drie zijn één. En drie zijn er, die getuigen op de aarde]: de Geest en het water en het bloed, en de drie zijn tot één.”

Sommigen zien hierin een bevestiging van de leer van de drie-eenheid. Echter in oude handschriften is de tussen haken geplaatste zin niet aanwezig. Het is een toevoeging van later datum (16de eeuw).

De geschiedenis van de drie-eenheid (1)

0 - 70 na Chr. De tijd van de apostelen en Paulus

De apostelen en Paulus bewaken de zuiverheid van de geloofsleer. Met name Paulus waarschuwt voor Griekse invloeden, zoals die van de Gnosis.

70 – 300 na Chr. De kerkvaders

Velen uit de heidenen bekeerden zich. Zij kwamen voort uit de Griekse cultuur. Het Griekse denken werd op vele manieren door de eerste kerkvaders vervlochten met de leer van de apostelen en Paulus. De kerkvader Tertullianus introduceert ongeveer 150 na Chr. de term “drie-eenheid”. Hieronder een overzicht van de diverse drie-eenheden:

▪ Oorsprong	De bijbehorende drie-eenheden.		
▪ Babylon	Nimrod (vader)	Semiramis (moeder)	Tammuz (kind)
▪ Egypte	Osiris (vader)	Isis (moeder)	Horus (kind)
▪ Rooms Katholiek	Heilige Geest (vader)	Maria (moeder)	Jezus (kind)
▪ Rooms Katholiek	God de Vader	God de Heilige Geest	God de Zoon
▪ Kabbalah	Kether	Wereldmoeder	Wereldvader
▪ Egypte	God (afgod!)	Ka-Mutef	Farao
▪ Plato Griekenland	Vader God	Zoon God	Wereld geesten

De geschiedenis van de drie-eenheid (2)

Met name de invloed van Plato (330 voor Chr.), met zijn Ideeënleer en nadruk op het volmaakte geestelijke tegenover het slechte verwerpelijke aardse, was heel groot. In de Griekse cultuur werd schuld tegenover God teniet gedaan door het offeren van een gelijke. Jezus moest volgens de Grieken wel God zijn anders kon Hij mensen niet met God verzoenen. In het Hebreeuwse denken wordt schuld tegenover God verzoend door het offeren van het onschuldige. Bijna alle kerkvaders hadden met nadruk afstand genomen van die “afschuwelijke Joden” omdat zij onder andere beschouwd werden als “godmoordenaars”. Rond 200 na Chr. verbood een kerkvader zelfs om Joodse geschriften te lezen.

Het gevolg was dat zij de Bijbel niet meer interpreteerden volgens de wetten van het Hebreeuwse denken. Hierdoor werd een veelheid aan theologie gefabriceerd die niet overeen kwam met de leer van de apostelen en Paulus, zoals de kinderdoop, de leer van de erfzonde, de leer van de drie-eenheid, de leer aangaande de hiërarchische kerkelijke structuur, de vervangingsleer, enz. Vroege kerkvaders als Tatianus, Athenagoras, Theophilus, en Clemens van Alexandrië onderwezen allen bepaalde vormen van een drie-eenheidsleer.

300 – 400 na Chr. De Concilies

Het eerste Concilie van Nicea in 325 na Chr. werd bijeen geroepen door keizer Constantijn de Grote. Doel was de leer van de toenmalige kerk vast te stellen. Er was namelijk onenigheid ontstaan door de leer van bisschop Arius die de godheid van Christus bestreed. In dit concilie wordt de leer van de drie-eenheid als de ware leer beschouwd. Tegenstanders werden zwaar vervolgd.

De geschiedenis van de drie-eenheid (3)

Constantijn begreep dat de „christelijke” religie - al was ze inmiddels afvallig en door en door verdorven - doeltreffend kon worden gebruikt als een vernieuwende en verenigende kracht ter verwezenlijking van zijn grootse plan om een absoluut heerser te worden. Hij nam de grondslagen van het afvallige christendom over om steun te winnen ter bevordering van zijn eigen politieke doeleinden en besloot de mensen te verenigen onder één „katholieke” of universele religie. Heidense gewoonten en vieringen kregen een “christelijke” naam en “christelijke” geestelijken ontvingen de status, het salaris en het invloedrijke gezag van heidense priesters. Op het concilie van Constantinopel in 381 na Chr. werd de leer van de drie-eenheid op schrift gesteld en werd Jezus formeel gelijk gesteld aan de eeuwige God.

400 – 2000 na Chr. De middeleeuwen

Zelfs na het concilie van Constantinopel duurde het eeuwen voordat de leer van de drie-eenheid door heel de Christenheid werd aanvaard. In het Westen schijnt men met betrekking tot Constantinopel en de daar afgekondigde geloofsbelijdenis in het algemeen tot de zevende of de achtste eeuw het stilzwijgen te hebben bewaard. Later werd door de inquisitie de geloofsleer fanatiek gehandhaafd. Afwijkingen moesten met de dood worden betaald. In de reformatie werd de leer van de drie-eenheid niet breed ter discussie gesteld, net zoals zo veel leerstellingen van de vroege christelijke kerk. Pas de laatste paar decennia en zeker door de opkomst van de messiaanse beweging komt daar langzaam verandering in. Maar nog steeds is het binnen de traditionele kerken, bij de baptisten en binnen de pinksterbeweging niet gebruikelijk om de leer van de drie-eenheid af te wijzen.